

Geen proceskostenvergoeding voor advocaat die aan zijn werkgever rechtsbijstand verleent

Gegevens

Publicatie

NTFR 2019/2378

Instantie

Hoge Raad

Datum uitspraak

13 september 2019

Datum publicatie

27 september 2019

Annotator

C. Presilli

ECLI

[ECLI:NL:HR:2019:1319](https://ecli.nl/NL:HR:2019:1319)

Belastingjaar

2017

Zaaknummer

18/03131

Relevante informatie

[Awb art. 8:75, Beroepschrift in cassatie bij HR nr. 18/03131](#)

Samenvatting

Belanghebbende is advocaat. In zijn praktijk zijn nog twee andere advocaten werkzaam. Aan belanghebbende is een informatiebeschikking opgelegd. Belanghebbende heeft daartegen bezwaar en beroep ingesteld. Bij de rechtbank heeft belanghebbende zich laten bijstaan door zijn kantoorgenoten. Hof Amsterdam (5 juni 2018, nrs. 17/00229 t/m 17/00231, [NTFR 2018/2376](#)) heeft belanghebbende in het gelijk gesteld, maar heeft geen proceskostenvergoeding toegekend. De

Hoge Raad is het daarmee eens. Het hof heeft vastgesteld dat de kantoorgenoten in loondienst zijn bij belanghebbende. Een werknemer die rechtsbijstand verleent aan zijn werkgever kan in de regel niet als een derde worden aangemerkt. Dit is niet anders als die werknemer advocaat is. In dit geval zijn dus geen kosten gemaakt voor door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand. Het hof heeft terecht geen vergoeding van proceskosten toegekend.

Uitspraak

Feiten

2.1. In cassatie kan van het volgende worden uitgegaan.

2.1.1. Belanghebbende is advocaat. In zijn praktijk zijn nog twee andere advocaten werkzaam.

2.1.2. De Inspecteur heeft een informatiebeschikking vastgesteld voor aan belanghebbende op te leggen aanslagen in de inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen en in de omzetbelasting voor, respectievelijk over, de (tijdvakken in de) jaren 2008 tot en met 2010.

2.1.3. Belanghebbende heeft zich bij de Rechtbank voorafgaande aan de eerste zitting laten vertegenwoordigen door een van zijn hiervoor in 2.1.1 bedoelde kantoorgenoten en heeft zich gedurende de onderzoeken ter zitting van de Rechtbank laten bijstaan door zijn andere kantoorgenoot.

2.2.1. Het Hof heeft het bij de Rechtbank ingestelde beroep gegrond verklaard, en de uitspraak op bezwaar en de informatiebeschikking vernietigd voor zover deze betrekking hebben op de inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen voor het jaar 2010.

2.2.2. Het Hof heeft belanghebbende niet een vergoeding toegekend van (proces)kosten. Het heeft daartoe overwogen dat niet sprake is geweest van het invoeren van een derde voor de beroepsmatige bijstand, maar dat medewerkers van het eigen kantoor van belanghebbende hem in deze procedures hebben bijgestaan. Als zodanig is er daarom, aldus het Hof, geen sprake van kosten gemaakt voor door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand in de zin van artikel 1, aanhef en letter a, van het Besluit proceskosten bestuursrecht (hierna: het Bpb).

Geschil

2.3. De vijfde klacht is gericht tegen het hiervoor in 2.2.2 weergegeven oordeel van het Hof. In dit oordeel ligt, mede gelet op hetgeen belanghebbende blijkt het proces-verbaal van de zitting van het Hof hieromtrent heeft verklaard, besloten de vaststelling dat de bedoelde medewerkers bij belanghebbende in loondienst zijn.

Rechtsoverwegingen

2.4.1. Bij de behandeling van deze klacht stelt de Hoge Raad voorop dat een werknemer die rechtsbijstand aan zijn werkgever verleent, daarbij ten opzichte van die werkgever in de regel niet kan worden aangemerkt als een derde in de zin van artikel 1, letter a, van het Bpb (vgl. HR 13 februari 2009, ECLI:NL:HR:2009:BC6458 (red. [NTFR 2009/529](#)), rechtsoverweging 3.6). Dit is niet anders als die werknemer advocaat is.

2.4.2. Met zijn oordeel dat in dit geval niet kosten van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand in de zin van artikel 1, letter a, van het Bpb zijn gemaakt, heeft het Hof de hiervoor in 2.4.1 geformuleerde hoofdregel niet miskend. De stukken van het geding bieden geen aanknopingspunten op grond waarvan moet worden geconcludeerd dat in dit geval

aanleiding bestaat om van die hoofdregel af te wijken. Daarom behoefde dat oordeel ook geen nadere motivering. De vijfde klacht faalt.

2.4.3. De overige klachten kunnen ook niet tot cassatie leiden. Dit heeft, gezien artikel 81, lid 1, van de Wet op de rechterlijke organisatie, geen nadere motivering, nu de klachten in zoverre niet nopen tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

(Volgt ongegrondverklaring.)

Noot

De rechter kan een partij op grond van art. 8:75, lid 1, Awb veroordelen in de kosten die de wederpartij in verband met de behandeling van het beroep redelijkerwijs heeft moeten maken. Welke kosten voor vergoeding in aanmerking komen, is bepaald in het Besluit proceskosten bestuursrecht (BPB). Tot deze kosten behoren onder meer de kosten van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand (art. 1, onderdeel a, BPB). Daarvan is sprake als de belastingplichtige is bijgestaan door (i) een derde (ii) van wie het verlenen van rechtsbijstand behoort tot een op het vergaren van inkomen gerichte beroepstaak (vgl. HR 19 oktober 2012, nr. 11/04773, [NTFR 2012/2528](#)).

Uit de artikelsgewijze toelichting op het BPB volgt dat 'interne' juridische kosten van een bedrijf niet voor vergoeding in aanmerking komen, omdat dergelijke bedrijfskosten worden geacht tot de normale risico's van het maatschappelijke verkeer te behoren. Werknemerskosten zijn typische interne bedrijfskosten. Dat een werknemer die rechtsbijstand verleent aan zijn werkgever in beginsel niet als 'derde' kwalificeert, oordeelde de Hoge Raad ook al in zijn arrest van 13 februari 2009, nr. 43.860, NTFR 2009/529. Mogelijk zou onder bepaalde omstandigheden van deze hoofdregel kunnen worden afgeweken. Een uitzondering op de hoofdregel deed zich bijvoorbeeld voor in Hof Den Bosch 9 juni 2017, nr. 16/00271, [NTFR 2017/2058](#), waarin het hof oordeelde dat de door een kantoorgenoot verleende fiscale rechtsbijstand wel in aanmerking kwam voor een proceskostenvergoeding, aangezien de betreffende maat voor eigen rekening werkte en voor zijn verleende diensten betaald kreeg. Aangezien in onderhavige zaak niet van bijzondere omstandigheden is gebleken, heeft de Hoge Raad mijns inziens terecht geoordeeld dat de hoofdregel van toepassing is.